

Гнатюк Т.О.*к.політ.н, старший науковий співробітник,
Інститут демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи
Національної академії наук України***Hnatyuk Tetyana***Ptoukha Institute for Demography and Social Studies of the
National Academy of Sciences of Ukraine*

МІГРАЦІЙНА ПОЛІТИКА ВЕЛИКИХ МІСТ ЩОДО ІММІГРАНТІВ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

MIGRATION POLICY OF CITIES TOWARDS IMMIGRANTS: INTERNATIONAL EXPERIENCE

Анотація. У статті проаналізовано закордонний досвід застосування міграційних політик у великих містах щодо різних категорій іммігрантів. Особлива увага приділена таким категоріям іммігрантів, як незаконні мігранти та внутрішньо переміщені особи. Автор розглядає особливості практики міст-прихистків, які діють у США, Канаді, Великій Британії та Швеції. Визначено підходи до дослідження політики міст-прихистків відповідно до різних аспектів. Проаналізовано основні сфери впливу міст на внутрішньо переміщених осіб. Визначено позитивний та негативний вплив урбаністичного внутрішнього переміщення на внутрішньо переміщених осіб. Досліджено особливості інклюзивних міст. Визначено основні труднощі, з якими стикаються міста з етнокультурною різноманітністю, а також складові частини успішного управління такими містами.

Ключові слова: міграційна політика, великі міста, іммігранти, міста-прихистки, незаконні мігранти, внутрішнє переміщення, внутрішньо переміщені особи, інклюзивні міста.

Постановка проблеми. Урбанізація тісно пов'язана з міграційними процесами, оскільки міста є центром тяжіння для більшості мігрантів: саме у містах вони сподіваються знайти кращі умови проживання, безпеку та широкий спектр послуг. Наприклад, станом на 2016 рік [1] 60% біженців та 80% внутрішньо переміщених осіб у світі проживали в міських поселеннях. Переважно дослідження зв'язку «міграція – урбанізація» спрямовані на вивчення впливу мігрантів на різні сфери життя міст. Водночас у міжнародних дослідженнях спостерігаємо зворотну тенденцію: дослідження рівня пристосованості великих міст до потреб різних категорій мігрантів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В Україні дослідження міграційних процесів в окремих містах не є поширеними (виняток становить лише Київ як столиця держави). Дослідження певних категорій мігрантів в окремих містах України є ще рідшими. Наприклад, два раунди дослідження «нетрадиційних» мігрантів у м. Києві були проведені за підтримки Інституту Кеннана у 2003 році («Нетрадиційні» мігранти у Києві» [2]) та у 2009 році («Нетрадиційні» мігранти у Києві: сім років потому» [3]). Втім, обидва раунди переду-

сім ставлять за мету дослідити процеси формування нових для України громад іммігрантів з країн Азії та Африки, а також їхнє становище у столиці України, зокрема правовий статус, економічну діяльність, добробут, житлові умови, доступ дітей іммігрантів до освіти, процес інтеграції та ставлення місцевих мешканців. Лише у першому раунді 2003 року звертається увага на роль міста як осередка іммігрантів. Однак саме дослідження спрямоване на визначення впливу іммігрантів на життя Києва: «як саме мігранти можуть видозмінювати місто і його життя» [2, с. 400].

З появою внутрішньо переміщених осіб (ВПО) в Україні співробітниками відділу міграційних досліджень Інституту демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України на замовлення Міжнародної організації з міграції у 2015–2016 роках було проведено два дослідження («Оцінка місцевих ринків Харківської області в рамках гуманітарної програми МОМ в Україні «Гуманітарна допомога ВПО в Україні шляхом грошових переказів» та «Оцінка місцевих ринків Вінницької, Черкаської, Житомирської, Полтавської, Сумської, Чернігівської, Одеської, Миколаївської, Херсонської областей в рамках гуманітарної програми МОМ в Україні «Гуманітарна допомога ВПО в Україні шляхом грошових переказів»») щодо впливу розселення ВПО на функціонування місцевих ринків зазначених десяти областей України (ринок продовольчих товарів, ринок непродовольчих товарів, ринок нерухомості, ринок праці, ринок освітніх послуг, ринок послуг охорони здоров'я, ринок транспортних послуг), а також впливу ВПО на розвиток малого та середнього бізнесу, їхніх взаємовідносин з місцевим населенням та посадовими особами. Таким чином, у зазначених дослідженнях знову використовувався підхід до вивчення впливу певної категорії мігрантів на приймаючі громади.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. З огляду на брак досліджень, спрямованих на вивчення пристосованості міст до потреб різних категорій мігрантів, а також на процеси децентралізації в Україні видається доцільним вивчення закордонного досвіду застосування такого підходу в міграційних дослідженнях.

Мета статті. Головною метою роботи є дослідження міграційних політик щодо різних категорій іммігрантів, які впроваджуються у великих містах світу.

Виклад основного матеріалу.

Міста-прихистки. Одним з критеріїв дослідження міграційної політики у великих містах (мегаполісах) є ставлення місцевої влади до незаконних мігрантів. Міста, в яких розроблені програми щодо підтримки незаконних мігрантів та передбачено надання певних видів послуг на місцевому рівні не залежно від статусу людини, отримали назву «міста-прихистки» (або англійською “Sanctuary Cities”).

Міста-прихистки характерні переважно для країн Північної Америки (США та Канада). Наприклад, станом на березень 2020 року [4] у США нараховувалося 11 штатів, 132 графства та 38 міст, які мають статус прихистків. Серед них слід назвати такі міста, як Нью-Йорк, Чикаго, Лос-Анджелес, Сан-Франциско, Берклі, Бостон. В Канаді статус міст-прихистків мають Торонто, Ванкувер, Монреаль, Лондон, Гамільтон [5].

В основі сучасної концепції міст-прихистків лежить відсутність співпраці місцевої влади з національною або федеральною владою щодо незаконних мігрантів. Такі міста дотримуються принципу «Не запитуй, не розповідай» (“Don’t Ask, Don’t Tell”, DADT), що передбачає заборону муніципальній поліції та іншим муніципальним органам, які надають послуги мешканцям, запитувати, реєструвати або поширювати інформацію щодо статусу особи, а також заборону співпрацювати з федеральними імміграційними службами, якщо цього не вимагає федеральний або державний закон [6, с. 176].

Міста-прихистки існують також у Великій Британії, де їх кількість становить 121 [7]. Втім, ця ініціатива відрізняється від північноамериканської тим, що стосується шукачів притулку та біженців. Британська модель міст-прихистків зосереджена на пропаганді культури гостинності до біженців за допомогою місцевих ініціатив, до яких долучаються місцевий бізнес, кафе, релігійні організації. На думку дослідника Г. Баудера [6, с. 178], основне досягнення міст-прихистків у Великій Британії полягає не у створенні законного захисту для незаконних мігрантів від національної імміграційної служби, а в участі у дискурсі щодо біженців та перетворенні міст на безпечних осередків для шукачів притулку.

Підходи до дослідження політики міст-прихистків можуть ґрунтуватись на поділі на формальний та неформальний аспекти, як пропонують дослідники Дж. Дарлінг та В. Сківре [8], або мати більш розширений вигляд, як пропонує Г. Баудер: законодавчий, дискурсивний, аспект формування ідентичності та рівневий (табл. 1).

Ініціативи щодо захисту незаконних мігрантів, а саме шукачів притулку, існують у трьох найбільших містах Швеції, а саме Стокгольмі, Гьотенбурзі та Мальмо [9]. Основні напрями роботи залучених стейкхолдерів спрямовані на сприяння у

доступі до служб соціального забезпечення, вироблення альтернативних рішень щодо доступу до важкодоступних послуг, створення нових підходів до організації єдності в містах. Таким чином, модель міст-прихистків найбільше підходить для країн з федеративним державним устроєм та сильною місцевою владою. В інших країнах така модель має форму «м’яких» місцевих ініціатив.

Урбаністичне внутрішнє переміщення. Природні катастрофи, конфлікти, виселення корінних або бідних громад, відчуження землі, втрата можливостей для існування є основними причинами переміщення осіб із сільської місцевості до міських поселень. У Глобальному звіті щодо внутрішнього переміщення за 2019 рік [10, с. 78] запропоновано визначення урбаністичного переміщення, що охоплює вимушений рух із сільської місцевості до міських поселень, рух між міськими поселеннями (inter-urban) та рух всередині міських поселень (intra-urban).

Серед підходів до вивчення урбаністичного внутрішнього переміщення можна виокремити два основних, таких як дослідження впливу міст на внутрішньо переміщених осіб; дослідження впливу внутрішнього переміщення на міста та приймаючі громади.

Міста стають центрами тяжіння для ВПО, оскільки надають більше можливостей. Автори Глобального звіту щодо внутрішнього переміщення [10] визначають такі основні сфери впливу міст на внутрішньо переміщених осіб.

1) Працевлаштування та наявність засобів для існування. З одного боку, міста надають кращі можливості працевлаштування, ніж сільська місцевість. З іншого боку, економічний стан ВПО перебуває на рівні або навіть гірше за рівень найбідніших верств населення міста. Переселенці мають нижчий прибуток та обмежені соціальні зв’язки. Часом їхні навички є непотрібними на новому місці.

2) Здоров’я. Хоча міста надають кращий доступ до медичного забезпечення, умови проживання ВПО (перенаселення, відсутність води та антисанітарія) створюють додаткові ризики для виникнення хворіб. Крім того, психологічні розлади, пов’язані з вимушеним переміщенням, також сильно поширені серед переселенців.

3) Безпека. З одного боку, міста надають ВПО анонімність та безпеку. З іншого боку, незаконні поселення та центри колективного проживання створюють небезпечні умови для особливо вразливих груп, а саме жінок, дітей, інвалідів, стати жертвами насильства, експлуатації або бути залученими до кримінальної діяльності.

4) Освіта. Освітні можливості є кращими у містах, ніж у сільській місцевості. Втім, за значного внутрішнього перемі-

Таблиця 1

Аспекти дослідження політик щодо незаконних мігрантів у містах-прихистках

Аспекти (за Г. Баудером)	Аспекти (за Дж. Дарлінг та В. Сківре*)
– Законодавчий (підтримка міської ради та міської поліції); – дискурсивний (курсання у національній та місцевій пресі таких тем, як ізолювання біженців з життя громад, зв’язок міграції та біженців, законів та практик, які впливають на мігрантів та біженців, зображення біженців як гідних та бажаних); – аспект формування ідентичності (трансформація політичної ідентичності та перетворення іміджу міст на місце приналежності, створення колективної міської громади); – рівневий (відкидання національного підходу до прийняття мігрантів та біженців; спроба перенесення міграційної політики й практики з національного рівня на рівень міста).	– Формальний (необхідна підтримка міської ради); – неформальний (соціальна взаємодія між членами місцевої громади та біженцями).

* стосується міст-прихистків у Великій Британії

Джерело: побудовано автором на основі джерел [6; 8]

щення будівлі шкіл можуть використовуватися як тимчасові притулки або можуть бути зруйновані чи пошкоджені внаслідок військових дій або стихійного лиха.

5) Житло та інфраструктура. Доступ до гідного та доступного житла є однією з головних проблем ВПО у містах. Переважно житлові умови переселенців характеризуються перенаселенням, незадовільним станом, розташуванням на околицях або у незаконно забудованих районах, що створює залежність від власників землі та підвищує ризик бути виселеними. Виплати за оренду житла є найбільшими серед інших витрат ВПО.

6) Навколишнє середовище. Масове внутрішнє переміщення до вже перенаселених міст створює проблеми, пов'язані із забрудненням води та ґрунту, а також проблему побутових відходів та сміття.

7) Соціальне та культурне життя. Можливості для соціальної мобільності та місцевої інтеграції є набагато більшими у містах, ніж у таборах або центрах для ВПО. Втім, багато переселенців відчувають себе ізольованими та маргіналізованими внаслідок попереднього досвіду та статусу.

Інклюзивні міста. Аналіз ступеня інклюзивності міст, тобто залучення до міського життя усіх мешканців незалежно від їхнього статусу, є ще одним напрямом досліджень мегаполісів. Оскільки міграція є однією з основних рушійних сил урбанізації, світові мегаполіси характеризуються етнокультурною різноманітністю та стикаються з проблемами ефективного управління на шляху до включення мігрантів у життя міста.

Важливість побудови інклюзивних міст підкреслена на міжнародному рівні в Порядку денному у сфері сталого розвитку до 2030 року [11]. Так, серед цілей сталого розвитку визначено «забезпечення загального доступу до достатнього, безпечного і недорогого житла й основних послуг» (ціль 11.1), а також «сприяння впорядкованій, безпечній, законній і відповідальній міграції та мобільності людей, зокрема за допомогою проведення спланованої і добре продуманої міграційної політики» (ціль 10.7).

Поділ міст на інклюзивні та ізолюючі (Inclusive City / Exclusive City) залежно від ставлення до незаконних мігрантів запропонований бельгійською дослідницею А. Ван ден Дурпель [12]. Ґрунтуючись на аналізі місцевої політики, місцевої форми правління¹, місцевої політичної діяльності та обізнаності/ставленні місцевих мешканців до незаконних мігрантів, вона дослідила доступ незаконних мігрантів до житла, освіти

та системи охорони здоров'я у шести європейських містах, таких як Гент (Бельгія), Мілан (Італія), Барселона (Іспанія), Франкфурт (Німеччина), Роттердам (Нідерланди), Лондон (Велика Британія). В результаті аналізу авторка визначає Гент, Мілан та Барселону як інклюзивні міста, а Франкфурт, Роттердам та Лондон – як ізолюючі міста.

Серед основних труднощі, з якими стикаються міста з етнокультурною різноманітністю, дослідники [13] визначають використання землі; розподіл товарів і послуг; необхідність створення нових інституцій та правил в управлінні містом; потребу втілення теоретичних напрацювань у практику; упереженість місцевої влади.

Крім того, не слід забувати про те, що не всі міста є потужними суб'єктами, які мають свободу приймати та втілювати рішення. Деякі муніципальні уряди мають недостатній рівень фінансового забезпечення та залежать від обмежувальних директив на державному рівні. Таким чином, важливим є підхід до багаторівневого управління, що поєднує громадські ініціативи та місцевий рівень з національним, регіональним та глобальним рівнями управління [14].

Експерти [13] пропонують такі складові частини успішного управління містами з етнокультурною різноманітністю, як врахування інтересів та потреб усіх мешканців міста, активна участь місцевої влади у створенні необхідних документів, стратегій і програм, залучення компетентних незаангажованих спеціалістів з планування міст.

Висновки і пропозиції. Міжнародний досвід дослідження великих міст з точки зору їхньої пристосованості до потреб/забезпечення прав тих чи інших груп іммігрантів є цікавим для України не лише в результаті своєї новизни, але й завдяки тому значному потенціалу, який він відкриває для теоретичних розробок в українській міграціології, а також завдяки широким можливостям для розвитку та вдосконалення міграційної практики, які він пропонує на місцевому рівні.

Перш за все зазначений підхід є більш гуманістичним, оскільки переміщує увагу міграційної політики з державних інтересів на іммігранта як людину, яка внаслідок обставин належить до найбільш вразливих категорій населення й має особливі потреби. Крім того, підхід підкреслює особливу роль міста та місцевої громади у втіленні міграційної політики, оскільки саме громада зацікавлена у гармонійному співжитті усіх мешканців незалежно від міграційного статусу.

Таблиця 2

Вплив урбаністичного внутрішнього переміщення на ВПО

Сфери	ВПО	
	позитивний	негативний
Працевлаштування та засоби для існування	Більше можливостей для працевлаштування	– Наявні навички можуть виявитися непотрібними; – дитяча праця.
Житло, земля та власність	Більше можливостей знайти житло	– Недоступність гідного житла; – перенаселення; – відсутність зручностей; – невпевненість щодо прав на власність та її збереження; – проживання у незаконних поселеннях; – високі ціни на житло та оренду (непомірне фінансове навантаження); – загроза раптового виселення.
Основні послуги та надійна інфраструктура		Незадовільний рівень доступу до основних послуг.

Джерело: побудовано автором на основі [10]

¹ У дослідженні аналізувалися послуги, правила, накази.

У практичному аспекті вивчення пристосованості великих міст до потреб різних категорій іммігрантів підкреслює необхідність проведення досліджень в окремих містах України, які є міграційними осередками, оскільки кожне з них має свої особливості, отже, потребує життя специфічних заходів для кращого включення іммігрантів у життя місцевих громад. Крім того, вивчення зростання населення міст на основі емпіричних даних, аналіз ризиків можливих урбаністичних криз внаслідок переміщення, дослідження житлової проблеми, особливо в контексті вимушеного переміщення, вивчення економічного, соціального й культурного потенціалу мігрантів є тими необхідними знаннями, що підвищують управлінську ефективність великих міст та дають змогу містам бути готовими до можливих викликів від міграції.

Таким чином, використання в українських дослідженнях підходу до визначення пристосованості великих міст до потреб іммігрантів дасть змогу подивитися на міграційну політику держави під новим кутом, а також підвищить важливість місцевої міграційної політики щодо різних категорій іммігрантів в умовах децентралізації.

Література:

- Inclusive Cities: Enhancing the Positive Impact of Urban Migration. 2020. *UN-Habitat*. URL: https://unhabitat.org/sites/default/files/2020/01/fp4-inclusive_cities_-_enhancing_the_positive_impact_of_urban_migration_v261119.pdf (дата звернення: 15.08.2020).
- Рубл Б., Малиновська О. «Нетрадиційні» мігранти у Києві. Київ : Стилос, 2003. 447 с.
- «Нетрадиційні» мігранти у Києві: сім років потому / за заг. ред. Я. Пилинського. Київ : Стилос, 2009. 280 с.
- Map: Sanctuary Cities, Counties, and States. 2020. March 23. Center for Immigration Studies. URL: <https://cis.org/Map-Sanctuary-Cities-Counties-and-States> (дата звернення: 15.08.2020).
- Sanctuary Cities. 2017. June 1. Canadian Labour Congress. URL: <https://canadianlabour.ca/uncategorized/sanctuary-cities> (дата звернення: 15.08.2020).
- Bauder H. Sanctuary Cities: Policies and Practices in International Perspective *International Migration*. 2017. Vol. 55(2). P. 174–187. DOI: <https://doi.org/10.1111/imig.12308>
- Groups. City of Sanctuary UK. URL: <https://cityofsanctuary.org/groups> (дата звернення: 20.08.2020).
- Darling J., Squire V. Everyday Enactments of Sanctuary: the UK City of Sanctuary Movement. 2013. Sanctuary Practices in International Perspectives: Migration, Citizenship and Social Movements Abingdon. UK. Routledge. P. 191–204.
- Lundberg A., Strange M. Who Provides the Conditions for Human Life? Sanctuary Movements in Sweden as both Contesting and Working with State Agencies. *Politics*. 2017. Vol. 37(3). P. 347–362. DOI: <https://doi.org/10.1177/0263395716661343>
- Urban Internal Displacement: Risk, Impacts and Solutions. Global Report on Internal Displacement. 2019. Part 3. Internal Displacement Monitoring Center. URL: <https://www.internal-displacement.org/global-report/grid2019/downloads/report/2019-IDMC-GRID-part3.pdf> (дата звернення: 20.08.2020).
- Перетворення нашого світу: Порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року : Резолюція / Генеральна Асамблея ООН. 25 вересня 2015 року. URL: <http://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/library/sustainable-development-report/the-2030-agenda-for-sustainable-development.html> (дата звернення: 10.09.2020).
- Van den Durpel A. Qualitative Research in Six European Countries and Cities on the Relation between the Facilitators' Package and Racism. *European Politics and Society*. 2017. Vol. 18. № 4. P. 383–403. DOI: <https://doi.org/10.1080/23745118.2016.1248000>
- Pestieau K., Wallace M. Challenges and Opportunities for Planning in the Ethno-culturally Diverse City: A Collection of Papers – Introduction. *Planning Theory and Practice*. 2003. Vol. 4. № 3. P. 253–258.
- Amrith M. Cities for All? Migration and the New Urban Agenda. 2016. July 10. United Nations University. URL: <https://unu.edu/publications/articles/cities-for-all-migration-and-the-new-urban-agenda.html> (дата звернення: 10.08.2020).

References:

- Inclusive Cities: Enhancing the Positive Impact of Urban Migration (2020) UN-Habitat. Available at: https://unhabitat.org/sites/default/files/2020/01/fp4-inclusive_cities_-_enhancing_the_positive_impact_of_urban_migration_v261119.pdf (accessed 15 August 2020).
- Ruble B., Malynovska O. (2003) «Netradytsiyni» mihranty u Kyievi [Non-traditional immigrants in Kyiv]. Kyiv: Stylos. (in Ukrainian)
- Pylynsky Y. (ed.) (2009) «Netradytsiyni» mihranty u Kyievi: sim rokov potomu [Non-traditional immigrants in Kyiv: seven years later]. Kyiv. Stylos. (in Ukrainian)
- Map: Sanctuary Cities, Counties, and States (2020) March 23. Center for Immigration Studies. Available at: <https://cis.org/Map-Sanctuary-Cities-Counties-and-States> (accessed 15 August 2020).
- Sanctuary Cities (2017) June 1. Canadian Labour Congress. Available at: <https://canadianlabour.ca/uncategorized/sanctuary-cities> (accessed 15 August 2020).
- Bauder, Harald. Sanctuary Cities: Policies and Practices in International Perspective (2017) *International Migration*. Vol. 55(2). P. 174–187. DOI: <https://doi.org/10.1111/imig.12308>
- Groups. City of Sanctuary UK. Available at: <https://cityofsanctuary.org/groups> (accessed 20 August 2020).
- Darling J., Squire V. Everyday Enactments of Sanctuary: the UK City of Sanctuary Movement (2013) Sanctuary Practices in International Perspectives: Migration, Citizenship and Social Movements Abingdon. UK. Routledge. P. 191–204.
- Lundberg A., Strange M. Who Provides the Conditions for Human Life? Sanctuary Movements in Sweden as both Contesting and Working with State Agencies (2017) *Politics*. Vol. 37(3). P. 347–362 DOI: <https://doi.org/10.1177/0263395716661343>
- Urban Internal Displacement: Risk, Impacts and Solutions. Global Report on Internal Displacement (2019) Part 3. Internal Displacement Monitoring Center. Available at: <https://www.internal-displacement.org/global-report/grid2019/downloads/report/2019-IDMC-GRID-part3.pdf> (accessed 20 August 2020).
- Peretvorennya nashoho svitu: Poryadok dennyy u sferi staloho rozvytku do 2030 roku: Rezolyutsiya. Heneral'na Asambleya OON. 25 veresnya 2015 [Transforming our world: The 2030 Agenda for Sustainable Development: Resolution. UN General Assembly. September 25, 2015]. Available at: <http://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/library/sustainable-development-report/the-2030-agenda-for-sustainable-development.html> (accessed 10 September 2020).
- Van den Durpel A. Qualitative Research in Six European Countries and Cities on the Relation between the Facilitators' Package and Racism (2017) *European Politics and Society*. Vol. 18. № 4. P. 383–403. DOI: <https://doi.org/10.1080/23745118.2016.1248000>
- Pestieau K., Wallace M. Challenges and Opportunities for Planning in the Ethno-culturally Diverse City: A Collection of Papers – Introduction (2003). *Planning Theory and Practice*. Vol. 4. № 3. P. 253–258.
- Amrith M. Cities for All? Migration and the New Urban Agenda (2016) July 10. United Nations University. Available at: <https://unu.edu/publications/articles/cities-for-all-migration-and-the-new-urban-agenda.html> (accessed 10 September 2020).

Аннотация. В статье проанализирован зарубежный опыт применения миграционных политик в крупных городах касательно различных категорий иммигрантов. Особое внимание уделено таким категориям иммигрантов, как незаконные мигранты и внутренне перемещенные лица. Автор рассматривает особенности практики городов-убежищ, которые действуют в США, Канаде, Великобритании и Швеции. Определены подходы к исследованию политики городов-убежищ в соответствии с различными аспектами. Проанализированы основные сферы влияния городов на внутренне перемещенных лиц. Определено позитивное и негативное влияние урбанистического внутреннего перемещения на внутренне перемещенных лиц. Исследованы особенности инклюзивных городов. Определены основные трудности, с которыми сталкиваются города с этнокультурным разнообразием, а также составляющие успешного управления такими городами.

Ключевые слова: миграционная политика, крупные города, иммигранты, города-убежища, незаконные мигранты, внутреннее перемещение, внутренне перемещенные лица, инклюзивные города.

Summary. The article analyzes the foreign experience of applying migration policies in cities for different categories of immigrants. Particular attention is paid to such categories of immigrants as illegal migrants and internally displaced persons. The author examines the peculiarities of the practice of sanctuary cities that operate in major cities in the United States, Canada, Great Britain and Sweden. Approaches to the study of sanctuary cities' policy according to various aspects are identified (formal and informal; legislative, discursive, aspect of identity formation and equal). The author emphasizes that a model of sanctuary cities has been more suitable for countries with a federal state system and strong local government. In other countries, this model takes the form of "soft" local initiatives. The main areas of influence of cities on internally displaced persons are analyzed (employment and availability of means of subsistence, health, security, education, housing and infrastructure, environment, social and cultural life). The positive and negative impacts of urban internal displacement on internally displaced persons are identified according to such areas as employment and livelihoods, housing, land and property, basic services and reliable infrastructure. Features of inclusive cities are investigated. The main difficulties faced by cities with ethno-cultural diversity are identified (land use; distribution of goods and services; the need to create new institutions and rules in urban management; the need to implement theoretical practices; negative attitude of local authorities) as well as components of successful management of such types of cities (taking into consideration the interests and needs of all city residents; active participation of local authorities in creating the necessary documents, strategies and programs; involvement of competent uninvolved specialists in urban planning). The author highlights that analysis of cities migration policy according to its matching the needs of different categories of immigrants will allow to look at the Ukrainian state migration policy from a new angle, as well as increase the importance of local migration policy towards different categories of immigrants due to decentralization process in Ukraine.

Keywords: migration policy, immigrants, cities, sanctuary cities, illegal migrants, internal displacement, internally displaced persons, inclusive cities.